

Pięć ciekawostek, których nie wiedzieliście o Puszczy Białowieskiej

Puszcza Białowieska – to temat tak rozległy jak sam las. Napisano już o niej setki książek i dobre kilka razy tyle artykułów. Wszyscy wiemy, że białowieska knieja jest wyjątkowa. Ale czy znamy jej wszystkie sekrety? Uchylamy rąbka tajemnicy – oto pięć ciekawostek o Puszczy Białowieskiej, o których nie mieliście pojęcia .

1. Czy wiesz, że... cały obszar Puszczy Białowieskiej figuruje na Liście Światowego Dziedzictwa UNESCO?

Puszcza Białowieska jest niezwykła. To jeden z obszarów najbardziej cennych przyrodniczo w Polsce. Bioróżnorodność i piękno przyrody to cechy białowieskiej kniei. Najcenniejsze przyrodniczo obszary chroni Białowieski Park Narodowy – będąc tu możemy sobie wyobrazić jak wyglądał las przed pojawieniem się człowieka. Ze względu na unikatową przyrodę w 1979 roku BPN został wpisany na Listę Światowego Dziedzictwa Ludzkości. 1992 rok przyniósł poszerzenie obszaru z listy o białoruską część puszczy. Z kolei 23.06.2014 r. cały obszar Puszczy Białowieskiej po obu stronach granicy polsko-białoruskiej został wpisany na Listę. Tym samym Puszcza Białowieska została zaliczona od skarbów ludzkości, zajmując zaszczytne miejsce obok takich przyrodniczych cudów jak Himalaje czy Wyspa Wielkanocna. Niezwykłość białowieskiej kniei to efekt 600letniej ochrony Puszczy, która potrafiła przeciwstawić się zawierusze dziejowej.

2. Czy wiesz, że... Puszcza Białowieska to królestwo grzybów tak rozległe, że do dziś nie znamy wszystkich gatunków ?

Świat grzybów w Puszczy jest bardzo bogaty – ba! To jedna z najbardziej licznych (obok porostów) rodzin wśród flory w puszczańskim mateczniku. W Puszczy Białowieskiej liczebność grzybów ocenia się na ok 5 tys. gatunków. Naukowcy szacują, że może być ich tu więcej niż wskazują oficjalne dane. O bogactwie świadczy fakt, że tylko na powierzchni ok. 1,5 km² odnaleziono 1380 gatunków grzybów (pamiętajmy, że grzyb to nie tylko kapelusz widoczny ponad ściółką – ciało grzyba składa się z nitkowatych strzępek tworzących tzw. grzybnię,

która przybiera formę sznurów, często o znacznej długości. Ocenia się, że ściółce pod powierzchnią stopy, znajduje się ok. 200 km grzybni). Tak wysoką różnorodność gatunkową grzybów zapewniają przede wszystkim dobrze zachowane ekosystemy leśne o charakterze naturalnym. Większość gatunków podlega ochronie. Wśród gatunków mykoflory (ogół grzybów występujących na określonym obszarze) w Białowieskim Parku Narodowym spotkać można prawdziwe grzybowe perełki. Są to np. występujący na kłodach świerkowych kolcowniczek białowieski (skrajnie rzadki na kuli ziemskiej, znane są tylko trzy jego stanowiska) czy znana w Polsce tylko w BPN widłoszczetka sprzeżkowa. Grzyby to najliczniejsza grupa w puszczy, ale też najbardziej tajemnicza.

3. Czy wiesz, że.. Dąb Jagiełły to w rzeczywistości legenda?

Dąb Jagiełły to symbol Białowieskiego Parku Narodowego. Czterystupięćdziesięcioletni olbrzym powalony przed 40. laty do dziś przyciąga uwagę turystów – prowadzi do niego trasa wytyczona do zwiedzania w Rezerwacie Ścisłym. Twórcą legendy „Dębu Jagiełły” był dyrektor BPN, profesor Jan Jerzy Karpiński. Profesor nie rozminął się z prawdą- wiek dębu wskazywał, że mógł on pamiętać czasy wizyty króla Władysława Jagiełły w Puszczy. Gromadząc zapasy przed bitwą grunwaldzką monarcha mógł przebywać w tym miejscu- dąb rósł na niewielkim wywyższeniu terenu nadającym się do rozbicia obozowiska, zaś niedaleko płynie rzeka Narewka, którą transportowano do Płocka mięso ubitej zwierzyny. Zmęczony polowaniami król nie mógł jednak odpoczywać w cieniu naszego dębu, bo XV w. był on małą siewką. Faktem jest natomiast, że legenda stworzona przez profesora sprawiła, że tysiące turystów zostało odciągniętych od centrum Białowieży i zgodnie z zamysłem autora zaczęło podziwiać piękno puszczańskich ostępów.

4. Czy wiesz, że... ryby wód Puszczy Białowieskiej nie są dokładnie zbadane?

Większość obszaru Puszczy Białowieskiej leży w dorzeczu Narwi i jej dopływów. Do głównych rzek puszczańskich

należą: Narew, Narewka i Leśna. Przypuszcza się, że w wody Puszczy Białowieskiej są domem dla ok. 32. gatunków ryb. Są to jednak szacunkowe dane, bo ryb w polskiej części puszczy nikt dokładnie nie zbadał. Rzeki puszczańskie ze względu na małe nachylenie terenu toczą swe wody bardzo leniwie, co w sposób naturalny ogranicza możliwości rozwoju i bytowania bardzo wielu gatunków ryb.

5. Czy znasz wszystkich mieszkańców Puszczy Białowieskiej?

W Puszczy występuje 59 gatunków ssaków. Za sprawą człowieka zniknęły zupełnie z tego terenu: tur, tarpan, niedźwiedź, żbik, norka europejska. W puszczańskich zagajnikach można spotkać duże ssaki takie jak: żubr, jeleń ryś czy wilk. Najliczniejszą grupę stanowią gryzonie (18 gatunków), nietoperze (14 gatunków), ssaki drapieżne (12 gatunków) i owadożerne (8 gatunków). Najmniej liczną grupę stanowią przedstawiciele kopytnych (5 gatunków) i zajęczaków (2 gatunki).

Macie ochotę na więcej ciekawostek dotyczących Puszczy Białowieskiej? Zachęcamy do lektury najnowszej publikacji Starostwa Powiatowego w Hajnówce "[Poradnik młodego miłośnika Puszczy Białowieskiej](#)".
Wiecej o tym [tu](#).

Katarzyna Nikołajuk

Wydział Promocji i Rozwoju